Uchwała nr 55
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
z dnia 2 listopada 2026 r.
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego

Na podstawie art. 41^1 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 oraz z 2026 r. poz. 1040) oraz § 13 ust. 5 i 6 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem (Dz. U. z 2019 r. poz. 1743 oraz z 2021 r. poz. 1247) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem wyraża pozytywną opinię w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego, przedstawionego Radzie przez Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Paulinę Piechnę-Więckiewicz w dniu 2 października 2026 r., z zastrzeżeniem propozycji zmian określonych w § 2 niniejszej uchwały.

Rada pozytywnie ocenia kierunek zaproponowanej zmiany zmierzającej do objęcia samorządnością uczniowską szkół i placówek specjalnych, które dotychczas pozostawały poza tym rozwiązaniem. Projektowana regulacja wzmacnia prawo uczniów z niepełnosprawnościami do reprezentacji, uczestnictwa i współdecydowania w sprawach dotyczących społeczności szkolnej. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji realizuje standardy wynikające z Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526), i Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), w szczególności w zakresie prawa dzieci i młodzieży do wyrażania własnych poglądów

oraz uczestniczenia w procesach decyzyjnych dotyczących spraw, które ich bezpośrednio dotyczą.

Jednocześnie w toku tworzenia struktur samorządu uczniowskiego w danych szkołach i placówkach należy zwrócić szczególną uwagę na potrzebę dostosowania organizacji i sposobu funkcjonowania samorządów uczniowskich do potrzeb, możliwości i sposobów komunikowania się uczniów z niepełnosprawnościami, w tym uczniów korzystających z komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC). W związku z tym, Rada rekomenduje opracowanie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ośrodek Rozwoju Edukacji materiałów wspierających szkoły i placówki we wdrażaniu

1) projektowanych rozwiązań, w szczególności:
2) przykładowych regulaminów samorządów uczniowskich;
3) katalogu dobrych praktyk;
4) rekomendacji dotyczących dostępności komunikacyjnej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411),
5) przykładów skutecznego angażowania uczniów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w działalność samorządów uczniowskich.

Tworzenie i bieżące funkcjonowanie samorządów uczniowskich w szkołach i placówkach na gruncie projektowanego rozporządzenia powinno być monitorowane z czynnym udziałem samych uczennic i uczniów oraz środowisk młodzieżowych, w tym samorzeczniczych. Ocena skuteczności regulacji nie powinna ograniczać się tylko do liczby utworzonych samorządów uczniowskich, lecz również powinna obejmować rzeczywisty poziom uczestnictwa uczniów z niepełnosprawnościami w życiu społeczności szkolnej oraz korzystania przez nich z prawa do reprezentacji i współdecydowania.

§ 2.

Rada przedstawia do przedmiotowego projektu rozporządzenia poniższe propozycje zmian:

1) § 2 otrzymuje brzmienie:

„**§ 2.** Szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze dostosują statuty do zmian wynikających z niniejszego rozporządzenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.";

2) dotychczasową treść § 2 oznacza się jako § 3, a wyrazy „jest uchwalany niepóźniej niż" zastępuje się wyrazami „uchwala się".

Obecne brzmienie projektowanego rozporządzenia, choć przewiduje w ramach przepisu dostosowującego konieczność uchwalenia regulaminu samorządu uczniowskiego przez ogół uczniów lub wychowanków wymienionych szkół i placówek w terminie nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, nie nakłada jednocześnie *expressis verbis* na wskazane szkoły i placówki obowiązku dostosowania ich statutów. Statut jako najważniejszy dokument wewnątrzszkolny reguluje nie tylko najistotniejsze zasady funkcjonowania i organizacji pracy placówki oświatowej, lecz również m.in., zgodnie z art. 98 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, jego cele i zadania, szczegółowe kompetencje organów placówki (co dotyczy również samorządu uczniowskiego), warunki ich współdziałania i sposób rozwiązywania sporów między nimi, szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów oraz prawa i obowiązki uczniów. Brak stosownej zmiany postanowień statutu danej szkoły lub placówki, mimo funkcjonowania samorządu uczniowskiego na podstawie przepisów ustawowych i uchwalonego regulaminu, może w sposób znaczący utrudnić samorządowi uczestnictwo w procesach decyzyjnych w sprawach codziennego życia szkoły lub placówki i, w konsekwencji, może ograniczyć możliwość realnego wpływu społeczności uczniowskiej na funkcjonowanie szkoły lub placówki. Dodatkowo, zgodnie z art. 85 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe, regulamin samorządu uczniowskiego nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki. Niedostosowanie statutu danej szkoły lub placówki, który nie będzie formalnie uwzględniać samorządu uczniowskiego w strukturze organizacyjnej szkoły lub placówki, przy jednoczesnym uchwaleniu regulaminu samorządu będzie skutkowało brakiem możliwości zbadania hierarchicznej zgodności norm regulaminowych z normami wynikającymi ze statutu. W związku z powyższym, dla efektywnej realizacji celu

projektowanego rozporządzenia, jakim jest wzmocnienie reprezentacji uczniów m.in. z niepełnosprawnościami intelektualnymi w stopniu umiarkowanym lub znacznym w sprawach, które bezpośrednio ich dotyczą, tj. w sprawach codziennego życia szkoły lub placówki, do której uczęszczają, projektowany akt powinien mieć przewidziany dodatkowy przepis dostosowujący określający obowiązek należytej zmiany statutów przez szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

Rada proponuje również dokonanie drobnej zmiany brzmienia proponowanego § 2 (którego treść zostałaby, wedle propozycji, oznaczona jako § 3), czyli przepisu dostosowującego w zakresie uchwalenia regulaminów samorządu uczniowskiego, w szczególności usunięcie zbędnego legislacyjnie wyrażenia „nie później niż” (zapisanego w projekcie błędnie jako „niepóźniej niż”).

§ 3.

Uchwałę przekazuje się Ministrowi Edukacji.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
Piotr Stec
Hubert Jerzy Taładaj

Piotr Przemysława Stec
Elektronicznie podpisany przez Piotr Przemysław Stec
Data: 2026.11.18 12:30:08 +01'00'

PODPIS ZAUFANY
HUBERT
TAŁADAJ
02.11.2026 17:26:48 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym